

Nalmefeen 'zo nodig': een nieuwe behandeling voor alcohol- afhankelijk- heid

Waarom dit onderzoek? Alcoholafhankelijkheid is verantwoordelijk voor 60-70% van alle schade door alcoholgebruik, maar minder dan 10% van de mensen met alcoholafhankelijkheid wordt behandeld. Een belangrijke reden is dat de meeste behandelinstellingen alleen op abstinentie gerichte behandelingen aanbieden, terwijl de helft van de patiënten zegt niet volledig te kunnen of te willen stoppen, maar wel aanzienlijk wil minderen. Nalmefeen is een modulator van het opioïdsysteem die het belonend effect van alcohol vermindert, waardoor patiënten hun alcoholgebruik kunnen reduceren. Nalmefeen werkt snel en hoeft alleen genomen te worden als er een kans is op overmatig alcoholgebruik: nalmefeen 'zo nodig'.

Onderzoeksvraag Is nalmefeen (18 mg) zo nodig effectiever dan placebo zo nodig in het verminderen van het gebruik van alcohol bij patiënten met alcoholafhankelijkheid?

Hoe werd dit onderzocht? In een dubbelblinde studie kregen 604 patiënten met een diagnose alcoholafhankelijkheid gerandomiseerd een behandeling met nalmefeen + motiverende ondersteuning (n = 306) toegewezen of placebo + motiverende ondersteuning (n = 298) voor de duur van 24 weken. Patiënten werden geïnstrueerd om de medicatie alleen te nemen op dagen met een risico op alcoholgebruik (zo nodig). De primaire uitkomstmaat was een combinatie van vermindering in totale hoeveelheid gebruikte alcohol en vermindering van het aantal dagen dat overmatig gedronken werd (vrouwen > 40 g/dag; mannen > 60 g/dag). De belangrijkste secundaire uitkomstmaat was het percentage patiënten dat in staat was 2 risiconiveaus te dalen in de classificatie volgens de WHO (met respons). Andere secundaire uitkomstmaten waren verbetering van leverfuncties (gamma-glutamyltranspeptidase; alanine-amino-transferase) en klinisch beeld ('Clinical Global Impression'; CGI). Ten slotte werden bijwerkingen nauwkeurig geregistreerd,

Belangrijkste resultaten In de nalmefeengroep daalde het dagelijks gebruik van gemiddeld 84 naar 33 g alcohol per dag (-51 g/dag) en van 19 naar 8 dagen overmatig drinken per maand (-11 dagen), terwijl het alcoholgebruik in de placebogroep daalde van gemiddeld 85 naar 45 g alcohol per dag (-40 g/dag) en van 20 naar 11 dagen overmatig drinken (-9 dagen): een significant verschil in het voordeel van nalmefeen van gemiddeld 11 g alcohol per dag en 2 dagen overmatig drinken per maand. Het percentage met een gunstige respons en de klinische verbetering op de CGI waren ook significant beter in de nalmefeengroep. De nalmefeengroep rap-

porteerde meer bijwerkingen, maar deze waren meestal mild en van voorbijgaande aard.

Consequenties voor de praktijk Nalmefeen zo nodig is een effectief middel bij de behandeling van alcoholafhankelijkheid. In tegenstelling tot de reeds bestaande geneesmiddelen (disulfiram, acamprosaat en naltrexon) kan nalmefeen ook ingezet worden bij patiënten die niet volledig kunnen of willen stoppen.

LITERATUUR

Mann K, Bladström A, Torup L, Gual A, van den Brink W. Extending the treatment options in alcohol dependence: a randomized controlled study of as-needed nalmefene. *Biol Psychiatry* 2012; doi: 10.1016/j.biopsych.2012.10.020.

AUTEUR

WIM VAN DEN BRINK

E-mail: w.vandenbrink@amc.uva.nl